

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de doi ori adăcă: Miercuri și Sâmbăta. Fieca odată pe săptămână, adăcă: Sâmbăta. Prețul loru este pe unu annu 10 f. m. c., pe diumătate annu 5 f.; ear pentru terri străine 7 f. pe unu sem. și pe annu întregu 14 f. m. c. Se prenumera la toate postele imperatești, cum și la toti cunoscutii nostri DD. correspondenți. Pentru serie „petitu“ se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Officiose.

Nr. 4674/429. 1852.

Publicare

pentru concesiunea unu stipendiū transsilvanū Goldbergianū.

In urmarea descoperirii inaltului ministeriū de învățămîntū din 10. Febr. a c. Nr. 86/5 unū stipendiū transsilvanū Goldbergianū, destinatū pentru studinți de arhitectură la c. r. institutū politechnicū in Viena, prin neinsinuarea studentului ce fusese împărțășilū cu acela, a devenitū vacante pentru ambi ani scolastici 1850/1 și 1851/2. Pentru concesiunea aceluia se escrie prin aceasta concursulū cu espresa determinățiune, cumcă cu suma stipendiului, ce obvine pe trecutulū anū scolasticū 1850/1, dar numai cu aceea, ce va împărțășii alū doile, iar cu stipendiulū curintelū anū scolasticū (1851/2) celū dinteiu dintre ambi cei mai demni competiți, și apoi acestū din urmă ilū va obține pe timpulū prescriptū.

Competințiū pentru numitulū stipendiū aū să se legitime prin atestate prescripte, atātū despre abilitatea lorū de a studiē, cātū și anume despre aceea, cumcă ei aū terminatū cu distincțiune prestudiile, care sē recerū in c. r. institutū politechnicū pentru respectiva cultivățiune mai inaltă.

Afară de aceea la fiăcare petițiune are să i se adauge reversulū, cumcă concurențele terminândū cursele, își va consânți servițiile sale marelui principatū alū Transilvaniei, iar in casulū contrariū va restitu stipendiile recepte.

Despre demnitatea de a recepe mai de parte stipendiulū, împărțășitulū cu stipendiulū pe anulū 1851/2 are in urmă a se legitima la finitulū fiăcărui anū scolasticū prin asternerea atestatorū sale de studie la guberniulū provinciale din Transsilvania, și acolo a recerca perceperea mai de parte pe calea atestatorū sale deregătorie scolastică.

Tote petițiunile pentru stipendiū aū a se asterne pōnă la 15. Maiū a. c. la guberniulū militare și civile de aci cu atātū mai securū, cā celle mai târziū veninte nu se potū lua in considerațiune.

Sibiū, 9. Martiu 1852.

Dela c. r. gubernementū civile și militare din Transsilvania.

Nr. 5300 G. M. C. 1852.

Insciințiare

Maiestatea Sa c. r. apostolică prin prea 'nalta decisiune din 1. Februarū a. c. s'a induratū preagrațiosū a denumi pe Domnulū consiliariū de guberniū, jude regescū și comite alū națiuneii sāsesci Franciscū de Salmen de consiliariū la curtea supremă judicială și de casațiune.

Din indemnulū acestū Domnulū ministru de interioare prin emisulū din 24. Februarū a. c. Nr. 1365 a străpusū conducerea trebelorū politice la districtulū militar alū Sibiului in locul fostulū de pōnă acum Domnū comisariū superioare de districtū de Salmen, Domnulū consiliariū de districtū conte Amadei, ce se ală in aplicațiune aci la guberniū.

Totū din acelu motivū se ordină din partea Domnulū ministru de dreptate prin inaltulū emisū din 6. Martiū a. c. Nr 2893, ca per-

tractarea trebelorū judecătorești ale țerei sāsesci dela universitatea națiuneii sāsesci, ca instanțiā de apelațiune, să se străpunā deocamdatā provisorilū la c. r. comisiune superioare județiale ce esistā pentru celelalte părți de țearā ale Transsilvaniei, și la aceasta să se decidā de aci inainte intru unū senatū propriū ce are să se formeziā spre scopulū acestū.

Fiindcă funcțiunile universitatēi națiionale in cea ce se atinge de a ei sferā judecătorească de pōnă acum trecū la c. r. comisiune superioare județiale, și tote deregătorie judecătorești sase iaū totū d'odată dreptū d'aci însărcinare, ca din ziua receperei acestei ordinățiuni de locū să inceapā in tote esibitele și reportele cursulū trebelorū la numita comisiune superioare județiale, asia această nouā dispuzățiune provisoriā se aduce cu acelu scopū la publicā cunoscințiā, ca totū insulū să scie unde are să se indrepte de aci inainte in casuri obvenitoare pentru ajutoriū judecătorescū in privințiā districtulū militar alū Sibiului.

Ce se atinge de administrațiunea trebelorū politice, acle se vorū ingriji de cātrā deregătorie de districtū, care are să fungeziā sub titlulū de o deregătorie c. r. de districtū, ca și pōnă acum.

Sibiū, 15. Martiu 1852.

C. r. gubernator civile și militare in Transsilvania, locotenente mareșallū cāmpestru și commandante al corpulū 12 de armatā

CAROLŪ PRINCIPE de SCHWARZENBERG.

Din Pōla Mureșului, 18. Februarū. Cellū ce invince greutați erculee in punctul scolariū ar fi păcatū se nu secrete respătare măcar ocupândū unū locū meritatū in paginile bravilorū jertșitorū. — In cercul Totvaradieii avemū unū bărbatū activū in punctul îmbunătățirei stării scolare. D. local-director Lazar Mihailovicū cu tote că numele ise terminā in vicū, pōte din păcatū strămoșescū, dar cu inima și cu fapta assudā multū pentru cultura tinerimii. El a silitū prin tote meșlocele pe părinți ca seși dea prunci la școlā, și unde nu a potutū cu binele —, a meșlocitū și glōbā in bani, din cariī apoi se provisioneazā cu cariī prunci cēi seraci și silitorū. Incă ca notariū la Berzova meșloci Dnū unū fundū scolariū aprōpe de 1000 fl. *) Conopu, și dā dovadā prin restaurarea școlerū și fundarea plăți dascalilorū in totū cercul seū, cā e unū bărbatū silitorū și zelosū. Directorul local al odvosulū încă se consiliētesce spre binele și cultura tinerimii; însă lāsāmū la cēi deapropē informați se împărțășiascā publiculū totū sporiul făcutū, precum și starea școlerū, numeral lorū și numeral scolariilorū mai pe de amăruntul, cā se vedemū a contrariis cātū a rāmasū de tare in dreptū alți, precum și cellū a Radnei și a Podgorei; apoi cam pricepemū noi cā istoria, pentru carea se și publicā faptele bravilorū, are lipsā de date mai lāmurate, care, păcățimū, dacā le retăcemū.

J. K. Unū preotū.

*) Astfelū de siliuție cu succesū și pipăite, precum și dārnicia binefactorilorū pentru îmbunarea stării scolare, le primimū foarte bucurōsi in colonele nōstre, care de altā parte sunt vresmașe nōmpăcate laudelorū nemeritate.

Red.

ФОИЛЕТОНЫ Л.

ИНСТРУКЦИОНЕА ПРОВИСОРИЪ

pentru reglarea raporturilor de comerț și industrie și deșara de corburi Transilvania.

Despre codalul.

(Brtare.)

§. 143. Codalul poate emi de lok din servitiū:

- a) dākь маестрлā дї речинē плата кзвенитъ фъръ кзвѣнт;
- b) dākь маестрлā нѣ дичеатъ ал пѣне ла о слѣжѣ, че нѣ заче дн сѣера месеріеі сале, сѣ дākь чере дела джнсл. о фалтъ пелеріи;
- c) dākь маестрлā се траце ла черчетаре пентрз о фъръделеце, сѣ фаче крідъ, сѣ нѣ пōте дитрепінде май де парте месеріеі сале.

§. 144. Dākь codalul se dimite dainte de timpulū kvenit cā fъръ de deciziune — lъnd асаръ касрїле §. 147 — атлчї ел ар дрент а чере плата не timpulū прешїнт пен-

трз deciziune шї о деспѣзїре пентрз алтѣ фолосе, дѣнъ кѣм сѣнт токміте сѣ дитрѣдсе.

§. 145. Dākь codalul dнї пѣррсеитне не маестрлā фъръ прїчїнъ (§. 143.), dнїante de timp, фъръ deciziune, аре негрешїт сѣї днїпїнаскъ парѣва че і с'ар дитгїмла prin ачєаста. Дѣтторїзл де лѣкръ аре дрент а претїнде спре сконл ачєаста дитрєвєїреа дерегѣторїеї, ва черѣнд трєвїнда днкъ шї а рєстареа codalulāї.

§. 146. Codalul dimic аѣ emit dнїнъ рєгѣлъ, пōте нѣшї де лок дн слѣжѣ ла алт маестрлā ачєлаш лок.

§. 147. Прїчїнеле де чеартъ дитре маестрїї шї codalul аѣ сѣ се комплѣнъ не калєа влѣндеї дитгїтїрї prin прєшєдїндї шї prin адзварєа корпорѣцїонєї, шї dākь ачєаста нѣ рєсєє ла калє, сѣнт а се комплєна dнїanteа жѣдєкѣторїеї. Чертєлє дєспрє євєнїмїнтє, кє рє сѣвѣзак знєї пєртрѣктѣрї жѣдєкѣторєшїтї пєпалє сѣ чертєлє дитрє прївѣдї шї компєтєрїї де корпорѣцїонє, аѣ сѣ се дєчїдѣ пѣррєа dнїanteа жѣдєкѣторїеї компєтїнтє.

§. 148. Маестрлāї сѣ дн воїє а дā ла зѣл сѣ ла алтлā дн codalul о платъ май mare, аї dā о пѣсєцїонє де днрєдєрє май ma-

pe, шї аї стрѣпнє кондѣчєрєа трєвєлор, дн кєрє дитгїмларє дн зрѣтъ чєїлалдї ажѣтѣторї шї codalul аѣ сѣ фїє асѣлѣтѣторї де ордїнѣцїонїлє лѣї прївїтїрє ла окѣпїмїнт.

§. 149. Речєпѣкѣлє (Herbergen) корпорѣцїонлор аѣ сѣ сѣвїнїстрє вєнїзїлор шї ємїнїлор codalul ачєларє шї сѣ лє слѣжїаскъ ка инстїтутє мїжлочїтїрє пентрз кѣ шїтїгарєа де лѣкръ Codalul интрѣторї дн дєарѣ шї чєї фъръ де слѣжѣ де рєгѣл аѣ сѣ трагъ ла ачєлєа, дєр не тōтъ дитгїмларєа сѣ се дитгїндєзѣ аколє. Nшїаї кѣ прєшїтїрєа шї днвоїрєа полїцїеї локалє лє єстрє лор ѣртатъ пєррєчєрєа дн алт лок пѣлѣ кїнд нѣ пїшєск ла лѣкръ.

Аколє аѣ сѣ се пōрте лїнїшїтї, рєгїлат, морал, не рєчєпѣторї (Herbergsvater) сѣї дитгїмїнє кѣ кзвїндї шї сє лє дєа асѣлѣтарє.

Банкетєлє, вєдїєлє, вѣгїлє сѣнт опрїєс.

§. 150. Речєпѣторїї сє алєт сѣї днї мїжлєкѣл маестрїлор, сѣї фїкѣрє маестрлā пєрїнд копрїнде постлā ачєстл. Еї аѣ сѣ dākь прєтєкол де рєчєпѣкѣл, сѣї о прєсєцїонє дєспрє codalul чє вїн шї карїї єс. Дитрѣн ал доїлє прєтєкол аѣ сѣ се днсємїє тōпї маестрїї локѣлї, ка codalul кѣтѣторїї дє

Николае есте де зои 21, сар Михаил де 20, амъдои адистанци де арипъ ай димператълзи татълзи мор. Жъни бспеди охсеръ приимиди дн къртеа дръмълзи де фер де екс. са пр. Гривне ши де къртъ солъ димпертеск рсеск в. де Maiendorf. О тълдиге маре де омені се адънасе аколо.

— Апио ла Виена ста дн 12. Марци ашеа: ауръ 31 $\frac{7}{8}$ %, арцигъла 25 %, акцие банкълзи 1248; металичеле 95 $\frac{3}{8}$ %.

Виена, 15. Марци. Дн 10 Марци трекъ пе аичи вн кърпер дела Ст. Петерсбург, каре дъча депеше марелъи принципие Константин ла Бенедиа. Се днделеде ши песпс, къ кърписъла депешелор пъл ште пичи ачела каре ледъче.

Ашеа трекътъ се фъкъ аичи дн обрѣа таримор принципі фй ай Царълзи Рсией о маневръ маре, ла каре еши дитрегла коро ал пълмеа де арматъ дигъриг къ тоте тръ пеле де гарнисонъ дн прециврл Виенъ. —

— Жъроале де Виенъ снън ка де о минъне маре, къ дн 9. Марци кът дине черкъла ши активитатеа полидией ачестей къпитале пв са дитъмлат пичи о арестаре пентръ фърт. Адекъ фъртъриле ши логриле пе ла четъдиле челе марі снън атът де десе ши пмърбсе, вълстъмъдиле снън атът де шълте, днътъ втм ам зиче, еле дн втеле класе саъ фъкът ка де модъ. Ачѣаста дъ пе фадъ о къмплитъ стрикъдигне. —

Триест, 10. Марци. Днъ че Маиестатеа Са димператъла дедѣ аствъзи димисадъ кътева аъдигде привате дептъ дигимор ши ашме а четъдй Триест, а Берсеи, а Согидетъдй „Лодилъи“ ши а Капо д' Истрией, кът ши алтора, маі виситънд кътева ашевълмине пълъиче, апоі пе ла 2 оре 16 минте днътъ амъзй порпн песте Лаивах ла Виена. —

Cronica străină.

Германия. Берлин. Дн камера де сѣс се десълтъ ши се ауръ къ маіоритате де вотъри модификъдигне ачелор артикълзи дн конституцине че снън деспре формареа камерей прѣме саъ де сѣс. Модигнеа дн привинга ачѣаста пв а ешит дн партеа гъвернълзи каре пріо артикъла 65 ера шърциит дн денъмѣреа мембримор ачестей камере, чи кiar дн партеа камерей. Саъ фъкът маі шълте пропънері дн диверсе пърдй але камерей, дн тоте ачесте пропънері, де ши порпиле дн варй пнѣте политиче, тогъши се къприндеа принципіилъ ка съ се деа рецелъи ативъдигни маі лардй ла денъмѣреа мембримор. О парте а камерей, врънд съ ревин диче камерей перилор ти пріо вртаре аристократией чей дп алте о псѣтъръ маі independence фадъ кърте корона, сѣдигъ ка мембри съ пв фй тодй денъмидй саъ алеші де реце; днсъ маіоритатеа се хотъръ пентръ prerogativa днът каре тодй мембри камерей де сѣс, днът есемпъла Англей сѣ се денъмѣаскъ де реце, пе вадъ днсъ.

Италия. Турин. Рецелѣ а дескис ла 4. Марци днсъв дн персонъ камереле. Днсогит де знкъс-сѣъ ши де фрате-сѣъ, ши днкъндиграт де зп став генерале стрълъчит, Рецелѣ къларе се пріимі, дн тот мерсъл сѣъ дела палатъла рецеск пълъ ла едифицила парламентълзи, де кърте попор, адълат дн маре пмтер, пъмаі къ акіемъдигни де вълъриъ. Фадъ къ тронъла дн сала де шедигде пе о тривтъ къ копйи ре цешті къ доі приндй ши о приндѣсъ, прекът ши къмпатъса, приндѣса де Цезва. Тинерй пріодй пърта семпеле гардей па-

ционале. Дитре вивате пмтеросе але пълъкълзи шезънд ре-целѣ рості къвътъла де трон дндрентат кърте сенатор ши кърте депътадй, дн каре къвътъ де трон рецелѣ дши аратъ деплинъ са шълдъмѣре къ лъкърѣиле трекътълзи парламент, къ стареа днгреагъ а Царей, ши песте тот къ ресълтатъла институтимор конституционале але Царей, фндате днаинте къ патръ апи де стрълъчитъла сѣъ татъ; снъне къ статъла сѣъ стъ дн релъдигни саміканіилъ къ статъриле естеріоре; спереаъ къ поеле шедигде але камерелор сѣв пште аснудй атът де впе вор авеа асемене де фаворавілі ресълтате, днаинтеа кърора министріи дитре алте проіенте де леци привіторѣ ла днъвълтъдигриле іотерне вор маі пропъне ши доѣ трактате де негод че снън а се маі днкейа къ Франца ши къ Швеция.

Франца. Парис. Ресълтатъла адегеримор де депътадй пентръ корпъла леѣислатив дн тогъ Франца е къпоскът акът. Опъсъдигнеа авіа а пѣтът сѣши алеагъ 7 дн кандидадй сѣй. Дн 9 черкърй деалецере, дн каре пичи вн кандидат п'апѣтът сѣ днсъмеже пмтеръла черът де вотъри, алецериле се вор фаче де поъ. Гъвернъл есте днкънтат де ачест ресълтат. Есте знк есемпъла дн історія парламентаре ка о камеръ дитреагъ сѣ фй тогъ министеріале, де ши днъп къкълълъ зпора се зиче къ ка ла врео 65 депътадй ар фй маі пентърпадй карй вор стъшпъра пѣте зелъл чел преа маре министеріале ал челорладдй. — Камериле се вор дескидѣ ла 29. Марци. — Морпн е тот шълнос, пв ва сѣ фріиміаскъ пре-седингия дн камера корпълзи леѣислатив. — Пріодъла-пре-сидите пълтмеште де кътева зиле де вн резматисм афрїсїт. — Къ фсѣзнеа партиделор монархиче пв е глътъ; Кретон, къпоскътъла депътат ал адънадеі наѣionale пентръ модигнеа са дн привинга стерцереі есїлълзи принципимор орлеані, вені ла Фросдорф, локъл де шедигъ ал конѣлзи де Шамвор, тот дн късса контопирей. Кретон, кът се скрїс ла Allg. Ztg. фъ фърте вїоѣ пріимит де претендентеле леѣитимист. Ба с'адаогъ къ Конг. де Шамвор ар фй ворвїт дн сѣнсѣ фърте лїберале. Че е маі интересант дн аствъ къвсѣ, есте, къ тодй генералі есїладй аъ пріимит фсѣзнеа, ши ашме деспре цѣл. Маіорисїер се афїрмъ, къ днкъсъл ла інтраре а черът ка сѣ се факъ кезешй посїтїве пентръ гарантїреа институтимор дела 1789 ши къ і с'ар фй дат днкъредигъри дндѣствълъторѣ. Де алтъ парте вѣстїле деспре проіетареа днперївлзи токмаі аша чїркълълъ зпа днъп алта кът чїркъла маі аствъ варъ ши деспре рѣствърпътера де стат; зпїи зїк къ Л. Наполеон се ва проіетма де днператор ла 20. Марци, алдй ла 15. Август. Дн адезър, фадъ къ адїтъдигнїле партиделор монархиче ши маі къ сѣамъ контопите, ел е кон-стрїнс саъ сѣ теаргъ днаинте, саъ сѣ пшїаскъ днапоі, пе лок а невое ва ста.

Спанія. Дн Валенция с'а дескоперїт о конжїтърдигне Карлїстїкъ. Полидйа аре дн шълъп тогѣ фїреле ачелѣашй. Корїфевл е принс; днъп кът се снъне ел е зпъл дн рес-воїнїчїи чей велі ай лъї Дон Карлос, апъме Сапараъ.

Елвѣдїа. Се ворѣште де шълт къ гъвернъл франдо-зескъ а дндрентат о потъ кърте сватъла конфедеръдигнеі ел-вѣтїче, ачѣастъ потъ о ведѣт акът чїркълълънд прїо жър-пале. Гъвернъл франдозескъ прїо потъ чере дела сватъла кон-федеръдигнеі дн термінї енерѣчїи, ка еа сѣ есгонѣаскъ дн Елвѣдїа пе ачей еміграндй франдози, пе каре дн ва днсемпа

кан д'оперъ. Ачѣаста аре сѣла аперѣ де тогѣ днпързїериле ши аспрелеле.

§. 159. Канъла де оперъ дн пѣте фаче дн пропрїа офїчїнъ снън инспекцинеа адоі маестрїи, карїи десемпъндъсе днъп датїна де пълъ акън, дн тїмн дн тїмн, фъръ респлатъ дн партеа конпедиторїзлї, аъ сѣ вѣадъ, ва пв кътва ачѣла сѣ се фолосїаскъ де аж-торїѣ сгрън, аъ дн офїчїна ши снън инспек-цинеа зпъл алт маестръ. Дар ши кънд тїне-ръл маестръ аре а са пропрїѣ офїчїнъ, тот се пѣте ordina прегътїреа канълзи д'оперъ дн офїчїна зпъл алт маестръ, дакъ есте те-тере днтемѣеагъ, деспре зпелтїрї секретѣ, грѣвтатеа снравнїерей, саъ алте асемене дн-прѣдїзърї.

Пентръ фолосїреа ачестей локалїтдй че і се асематъ, п'аре сѣ пълътїаскъ нїмн, чи пъмаі пазъва че о ар прїчїнї дн апарателе офїчїнеі.

§. 160. Черчетареа канълзи д'оперъ аре сѣ се деа зпъл комїтет стъторїѣ дн треї мае-стрїи ши доі содалї.

Маестрїї аъ сѣ фй десемпадй днъп датїна де пълъ акът, содалїи де кърте комїсарїла корпоръдигнеі.

Тодй чїнїи тълъларїи комїтетълзи аъ вот де о потрївъ.

Дефектеле маі зшоре аъ сѣ фй трекъте къ вѣдерѣа, кїъмъндъсе днсъ лъзареа амїнте а конпедиторїзлї де френт месерїен ла а-челе. Аълъндъсе дефекте днсемпъторѣ, тре-взе сѣ і се детерміне зп термін потрївїт, чел шълт де о жъметате ап, ка сѣ репѣатъ канъла д'оперъ.

Дакъ педїторїла пв е тълдъмїт къ жъде-ката комїтетълзи, атънї ла черѣреа са, дн партеа дерегъторїей кончезїнде днъп днпре-дїзърї, лъкъръл саъ се дъ спре дежъдекарѣ ла о корпоръдигне днвѣчїнатъ, саъ ла зп поъ комїтет алес де кърте дерегъторїѣ, ла каре се пот кїтъа ши вълъадї прїченъторї пѣдн-корпорадї, прекът фаврїкандї ши оменї къ штїндъ.

§. 161. Фъкъндъсе вїне канъла д'оперъ, атънїи педїторїла аре а фй прїимїт ка маестръ. Спре сконъл ачѣаста аре ел сѣ денъпъ дн ка-са корпоръдигнеі о такѣ де маестръ, карѣа пв поате трѣче песте 10 фл. арцинт. Аст-фелїѣ де корпърї тогъшї, каре къ спесе дн-сѣмпъторѣ, че се пот докъшпнта, аъ рдїкат

апарате де офїчїне обштештї, пе лънгъ до-вѣдїреа ачелора, пот фаче пропънерї пентръ дефїдѣреа дърїї де зп сълъре че аре сѣ се ескакъле есчепдїонал, днъп пропордигне, дн партеа поъ днпързїилор консодї де месерїѣ, дакъ воѣскъ а се фолосї де ачеле апарате де лъкъръ. Прїо такса ачѣаста маестръл поъ прї-мїт пъшенте ши ел дн късъл тълътрор дрѣп-търїлор ачелѣ корпоръдигнї, прекът ши дн а тълътрор офїчїнелор ши апарателор обштештї че ле аре ачѣеа, фъръ а і се компъта о део-сѣвїгъ такъ де компъраре. Тогѣ чѣлѣлалте такѣ ши дърї, айъ че пъме вор авеа, снън опрїте, прекът ши сѣрвърїле ши оспѣделе де маестръ дндатїпате маі пайнте.

§. 162. Днкорпорареа аре сѣ се факъ пъмаі прїо днпълътъмънтъла прѣшѣдїтелзї, днъп каре і се дъ дн форма дндатїнатъ кар-теа де маестръ ши пълтеле лъї се петрѣче дн каталогъла маестрїлор.

Анъл пентръ черѣреа де а фаче канъла д'оперъ (Muthjahr), дндатїнат пе ла зпеле локърї, есте десѣїнѣат.

(Ва зрѣма.)

